

lad Sparekassen, saa vidt Moratoriet o. s. v. tillader det, blive ved selv at have Ansvaret for sine Handlinger og selv styre disse. Lad Ministeren, for sin egen Beroligelses Skyld, indsætte en tilsynsførende, men ikke en Forretningsleder, som vilde tage hele Ansvaret og lægge det over i Statens Haand og derved forpligte Staten til eventuelt at træde mildnende til, fordi der ved disse Foranstaltninger fra nu til 1ste April var sket noget, som Staten havde Ansvar for. Jeg tror, at der her uforvarende er kommet en Forudsætning om, at Staten faar et større Ansvar, end den burde have.

Jeg beder dernæst om, at man vil overveje, om der ikke i Lovforslaget bør optages en udtrykkelig Bestemmelse om, at Transporter af Sparekassebøger, skete f. Eks. efter 1. Oktober eller fra det Tidspunkt, da Kassens Insolvens var vitterlig, berettiger ikke til at bruge saadanne Sparekassebøger som Betaling til Sparekassen.

For det tredje beder jeg overveje, om man ikke burde holde det aabent, at Ministeren under visse Omstændigheder kunde sige: Nej, den Frist, der her er given indtil 1. April, skal forkortes. Det kunde være, at alle kom til det Ønske, at de sagde: Nej, nu blive Forholdene saa brogede, at vi f. Eks. til Februar ønske at lade Konkurs indtræde. Saa bør det kunne ske med Ministerens Samtykke. Det er en uvæsentlig Ting, som jeg, da jeg har faaet Øje derpaa, ikke har villet undlade at nævne, men jeg skal ikke opholde det høje Ting ved Spørgsmaalet.

Jeg har endnu kun en Bemærkning at gøre til Lovforslaget, foruden en Slutningsbemærkning, som vil blive lidt vidtløftigere, hvad jeg beder de Herrer tilgive mig. Den Bemærkning, jeg har at gøre til Lovforslaget, er den, at det Spørgsmaal, som er rejst om Nationalbankens Rettigheder, anser jeg for meget tvivlsomt. Jeg vilde være tilbøjelig til at tro, at selv om Nationalbanken i sin Oktroj i 1818 har faaet Fritagelse for Moratorier, kunde det kun gælde de Moratorier, som den Gang kunde gives af Regeringen, og ikke gælde Lovgivningsmagtens Bestemmelser nu om, hvorledes Kreditorer skulle vente paa deres Fordringers Fyldestgørelse, jeg tror det ikke. Men saa vidt jeg kan forstaa det i Øjeblikket, vil det ikke være et Indgreb i Nationalbankens mulige Ret, thi det siges jo i alt Fald, at Nationalbanken, og vistnok ogsaa Privatbanken, har tilstrækkeligt haandfaaet Pant til Sikkerhed, saa at de

saavel overfor Konkurs som overfor Moratorium ville være dækkede. Men dette Spørgsmaal kan overvejes nærmere i et Udvalg. Jeg vilde ikke unde Nationalbanken og Privatbanken at blive bedre behandlede end alle andre Kreditorer. Mig forekommer det ikke saa forfærdelig tiltalende, at man paa en Tid, hvor der ingen Grund var til at vente, at Sparekassen skulde gaa hen og laane Penge i Bankerne, uden videre siger, at Den sjællandske Bondestands Sparekasse, som efter vor Formening er fuldt solvent, skal nu have halvanden Million Kroner fra Nationalbanken, som siden overføres fra Nationalbanken til Privatbanken. Jeg synes, at der er Grund til at standse lidt ved det. Og jeg synes heller ikke, det er nok, at Nationalbanken siger: Saa lade vi en af vore Direktører gaa op og sige det til Departementschefen i Ministeriet. Men det er svært at dømme om. Vist er det, at det havde været lykkeligere og stoltere for de Institutioner, om de havde sagt: Nu se vi, hvad der er paa Færde, og nu standse vi. — Men imidlertid, hvis de have en juridisk Ret, kunne vi jo ikke borttage den.

Saa har jeg kun et enkelt Afsnit tilbage af mine Bemærkninger, som jeg gerne vilde bede om Lejlighed til at fremføre, fordi det ogsaa hører til Sagens Belysning og ogsaa tjener til yderligere Forklaring af de Forhold, jeg har tilladt mig at fremhæve.

Jeg vender mig til det Garantibevis, som i denne Tid søges i stort Omfang underskrevet af Mænd, der skulle være Garanter for denne Sparekasses Fremtid, et Aktstykke, der træder frem som Vidnesbyrd om Offerberedvillighed fra 700 „Tillidsmænd“, og det proklameres med Stolthed, at nu har man vist sig offerberedvillig med 6 Mill. Kr. som Garanti for den genopstandne Bondestands Sparekasse. — Hvad siger nu dette Garantibevis? Det siger: Vi ere villige til med et saa og saa stort Beløb at garantere Den sjællandske Bondestands Sparekasse for Fremtiden, hvis den kan bevares. Jeg kunde bedre lide, at man i Stedet for at sige, at man fremtidig hæfter for 500 Kr., for saa vidt man tegner sig for een Andel, for 1,000 Kr., for saa vidt man tegner sig for to, kom bort fra dette Tillidsforhold, eventuel Hæftelse, lagde Pengene paa Bordet og sagde: Her skabe vi en Reservefond for dette genopstandne Institut. I Stedet for siger man: *Naar* man vil lave en rigtig solid, solvent Kasse, forpligte vi os til at være Garanter. Men hvad er